

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ŠTÁTNY ARCHÍV V BYTČI
pobočka Martin

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2015

2016

A/ PERSONÁLNY STAV

V Štátnom archíve v Bytči, pobočka Martin nedošlo v roku 2015 k zmene počtu zamestnancov. Všetky stanovené úlohy, súvisiace s činnosťou archívu boli vo vykazovanom roku splnené.

B/ PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ

Osobné návštevy zamestnancov pobočky na úseku predarchívnej starostlivosti sa, ako aj po iné roky, osvedčili aj tento raz. Počas kalendárneho roka 2015 bolo vykonaných celkovo 18 kontrol v rámci štátneho odborného dozoru v registratúrnych strediskách pôvodcov. Medzi kontrolované subjekty patrili obecné úrady, školy a podnikateľské subjekty v okresoch Martin a Turčianske Teplice. Pracovníci pobočky priamo v danej organizácii poukázali na zistené nedostatky a poinformovali a odborne poradili osobám zodpovedným za správu registratúry v danom subjekte, ako je potrebné zistené nedostatky odstrániť.

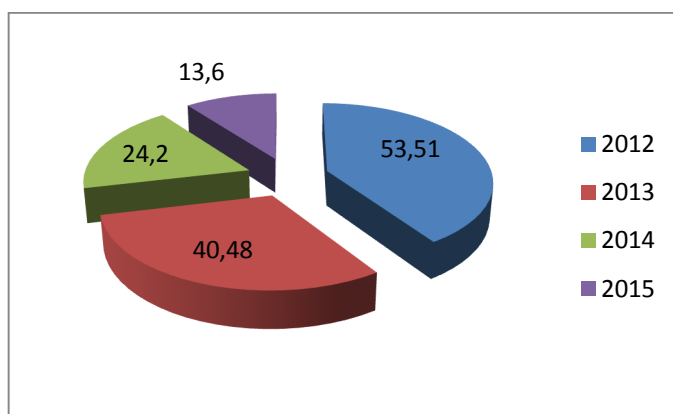
Vo vyraďovacom konaní bolo na schválenie predložených celkovo 78 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov. V rámci posudzovania a schvaľovania registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov bolo celkovo predložených 19 registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov pôvodcov, tvoriacich registratúrne záznamy. S menšími ale aj väčšími úpravami a pripomienkami boli schválené všetky.

Archív v roku 2015 prebral do svojej úschovy celkovo 13,6 bm nového archívneho materiálu, z toho 12,98 bm prebratých dokumentov bolo po vyraďovacom konaní a 0,62 bm dokumentov získaných inak. Po vyraďovacom konaní sa jednalo o materiály pochádzajúce z činnosti už zaniknutých, ale aj stále existujúcich pôvodcov, ktoré doplňovali už existujúce fondy alebo vytvorili úplné nové fondy. Jednalo sa o fondy Mestský národný výbor v Turčianskych Tepliciach (1954 – 1990), Mestský úrad v Turčianskych Tepliciach (1991 – 1997), Dobrovoľný hasičský zbor v Karlovej (1897 – 1965), Obecný úrad v Karlovej (1991 – 2012), Obec Karlová (1800 – 1944), Obvodný notársky úrad v Příbovcích (1880 – 1942), Miestny národný výbor v Karlovej ((1901) 1945 – 1966)), Miestny národný výbor v Blatnici ((1962)1972 – 1983), Okresný súd v Martine (1983 – 1989), Divadelná technika, š.p. V Martine (1970 – 1985), Dobrovoľný hasičský zbor v Hornom Kalníku (1926 – 1981), Okresný výbor Dobrovoľnej požiarnej ochrany v Turčianskych Tepliciach (1996 – 2011), Výrobné družstvo Turiec v Turanoch (1955 – 1991), Výrobné družstvo Snaha v Turanoch (1992 – 1998), SKANVOR, s.r.o. v Sklabini (1992 – 2012), T.M. Zipper, s.r.o. v likvidácii v Martine (1999 – 2005), Základná škola v Ďanovej (1947 – 1954), Miestny národný výbor v Ďanovej (1953), Regionálna veterinárna a potravinová správa v Martine (1997 – 2008), Miestny národný výbor v Turčianskych Kľačanoch (1976 – 1990), Obecný úrad v Turčianskych Kľačanoch (1992 – 2009), Miestny národný výbor v Sklabinskom Podzámku (1960 – 1968), Obecný úrad v Sklabinskom Podzámku (1990 – 2014), Materská škola v Bystričke (1988 – 2006), Základná škola v Bystričke (1921 – 2008), Občianske združenie pre rozvoj zdravotníckeho vzdelávania v Martine (1995 – 2015), Štátna ľudová škola v Slovenskom Pravne (1924 – 1947), Evanjelická a. v. ľudová škola v Slovenskom Pravne (1924 – 1942), Obecný úrad v Slovenskom Pravne (1990 – 2014), Dobrovoľný hasičský zbor v Ležiachove (1924 – 1945) a Základná škola v Krpeľanoch (1931 – 1991).

Do kategórie archívnych dokumentov získaných inak patria materiály, ktoré boli vyčlenené už z existujúcich fondov. Išlo o fondy Dobrovoľný hasičský spolok obcí Borcová, Bodovice, Blážovce, Jazernica, Moškovec, Sv. Ďur (1889 – 1923), Dobrovoľný hasičský zbor v Socovciach (1896 – 1951), Miestny národný výbor v Duliciach (1946 – 1971), Miestny národný výbor vo Vieske (1945 – 1951), Miestny národný výbor v Keviciach (1946 – 1951), Miestny národný výbor v Moškovci (1951 – 1971), Miestny národný výbor v Turčianskom Michale (1947 – 1971), Miestny národný výbor v Zorkovciach (1947 – 1951). Medzi fondy získané inak, patrí aj osobný fond - Vladimír Ivan Danko (1927 – 1996), ktorý bol do nášho archívu získaný darom.

Graf č. 1

Porovnanie preberania archívnych dokumentov

C/ SPRACOVÁVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

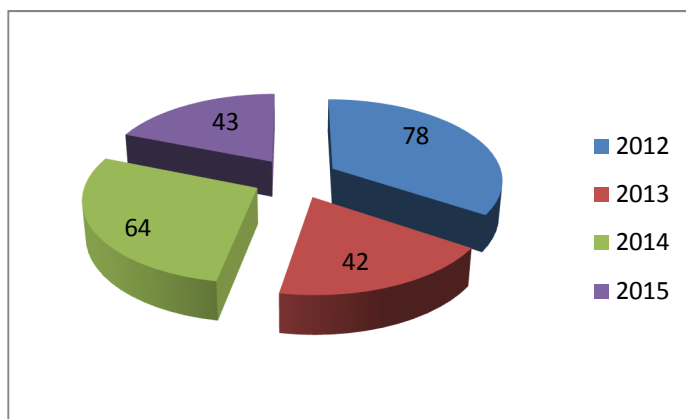
V rámci spracovávania a sprístupňovania archívnych dokumentov sa archív zamerával hlavne na spracovanie prioritných archívnych fondov, teda tých o ktoré je zo strany bádateľskej verejnosti najväčší záujem. Pokračovalo sa v usporiadaní a vnútornom vyradovaní odboru výstavby Okresného národného výboru v Martine (1968 – 1973). Pristúpilo sa aj k usporiadaní a vnútornému vyradovaniu ďalšieho odboru ONV v Martine, a to odboru PLVH (1961 – 1990). Ďalej sa pokračovalo aj v sprístupňovaní fondov miestnych národných výborov. V roku 2015 boli inventarizované fondy Miestnych národných výborov v Malom Čepčíne (1947 – 1990), Háji (1946 – 1990), Borcovej (1946 – 1971) a Čremošnom (1947 – 1971).

Okrem spracovávania archívnych dokumentov pracovníci pobočky značnú časť pracovnej doby venovali aj bádateľskej verejnosti. Ako vidno na **grafe č. 2** počet bádateľov v roku 2015 oproti minulému roku mierne klesol. Archív navštívilo celkovo 43 bádateľov, z toho všetci boli tuzemskí, ani jeden zahraničný. Najväčší záujem bol o štúdium materiálov z regionálnych dejín, ale taktiež z dejín školstva, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti či národnostných menšín. Štúdiom získané materiály následne využili pri zostavovaní svojich záverečných prác alebo pri príprave a zostavovaní obecných monografií. S veľkou obľubou sa

aj naďalej u bádateľov stretávame s genealogickým výskumom a štúdiom matiek z rokov 1895 – 1906.

Graf č. 2

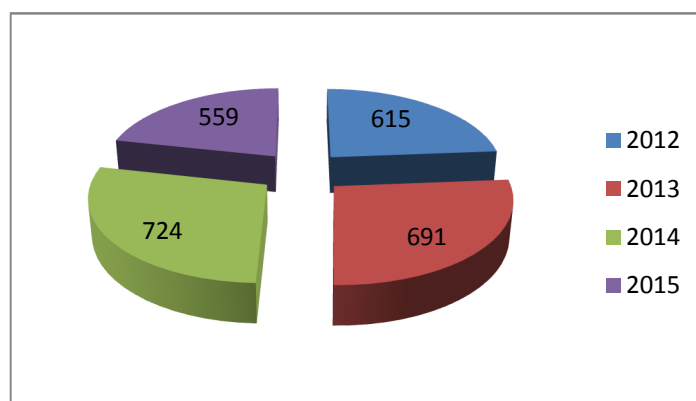
Porovnanie prístupu k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu

Prístup k archívnym dokumentom v správnej agende sa realizuje len na základe písomnej žiadosti bez ohľadu na to, či žiadateľ požaduje overenú alebo neoverenú formu vyhotovenia archívneho dokumentu. Archív z požadovaných dokumentov vyhotovuje odpisy, výpisy a kópie. Najväčší záujem verejnosti je o archívne dokumenty potrebné k predloženiam o preukázaní majetku, či uplatňovania si reštitučných nárokov. Stúpa aj počet žiadostí o kópie vysvedčení, ktoré sú potrebné na určenie doby štúdia pre sociálnu poisťovňu z dôvodu vybavovania si dôchodku, alebo na úrady práce prípadne pre ďalšie štúdium či pre potreby nového zamestnávateľa. Mnohé žiadosti sú zamerané aj na zisťovanie veku stavieb, doklady k stavbám, či nahliadnutie prípadne zapožičanie projektovej dokumentácie k stavbám na základe reverzu.

Graf č. 3

Porovnanie prístupu k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie

D/ PRÍRUČNÁ ODBORNÁ KNIŽNICA

V roku 2015 bola odborná archívna knižnica doplnená o 11 zväzkov časopisov a kníh, ktoré okrem zamestnancov archívu aktívne využíva aj bádateľská verejnosť. Pravidelne je dopĺňaná aj zbierkami regionálnej tlače, ktorú je vydavateľ povinný bezplatne zasielať pre potreby archívu.

E/ VÝSKUMNÁ, PUBLIKAČNÁ A KULTÚRNO - OSVETOVÁ ČINNOSŤ

Pracovníci archívu sa aktívne zapájajú aj do kultúrno – osvetovej činnosti. V roku 2015 archív uskutočnil prednášky a besedy o činnosti a úlohách archívu žiakom a študentom základných a stredných škôl priamo na pôde ich školy, alebo v rámci exkurzií priamo v budove nášho archívu. Zaujímali sa hlavne o históriu a činnosť archívu a taktiež o vek uložených písomností. S veľkým ohlasom sa stretli aj názorné ukážky stredovekých mestských a cechových listín a pečatí, ktorými boli besedy vhodne doplnené.

F/ ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA, VZDELÁVANIE ZAMESTNANCOV

V rámci organizačnej a riadiacej práce boli uskutočnené všetky kroky potrebné pre riadny chod archívu. Intenzívne prebiehala komunikácia so Štátnym archívom v Bytči, či už na úseku ekonomiky alebo informatiky. Taktiež v prípade potreby prebiehali konzultácie aj s jednotlivými odbormi ministerstva vnútra.

Zamestnanci archívu sa v priebehu roka zúčastnili na porade riaditeľov štátnych archívov v Bratislave a poradách vedúcich archívov s riaditeľom štátneho archívu v Bytči. Jedna pracovníčka absolvovala školenie kľúčových používateľov IS Fabasoft, dve pracovníčky sa zúčastnili školenia k predarchívnej starostlivosti a všetci pracovníci školenia k informačnému systému Elektronický archív.

Vypracoval: PhDr. Ján Žucha

Bystrička, január 2016